

بررسی اثر تغییر اقلیم بر محیط زیست آبزیان

مهرناز بنی امام^{1*}؛ ملیکا ناظمی²

¹ موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، وزارت جهاد کشاورزی، تهران
² پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بندرعباس

*مسئول مکاتبات: bani.amam@yahoo.com

چکیده: اقلیم می تواند اثرات قابل توجهی بر زندگی موجودات زنده و محیط زیست داشته باشد، لذا پیش بینی وضعیت و ارزیابی اثرات آن به منظور کاهش آسیب پذیری و مقابله با آن از اهمیت بسزایی برخوردار است. پیکره های آبی اولین منابع تحت تأثیر این پدیده خواهند بود و در این بین رودخانه ها به عنوان شریان های حیاتی اکوسیستم ها مورد توجه اند. این تحقیق تلاش دارد تا اثر پدیده تغییر اقلیم را بر روی اکوسیستم های آبی ارزیابی و چگونگی اثر تغییر اقلیم بر محیط زیست آبزیان را بررسی نماید. طی بررسی های صورت گرفته توسط محققین، وجود ارتباط مستقیم بین فوق اشباع بودن آب دریاچه ها از دی اکسید کربن اتمسفر موضوعی است که بسیار حائز اهمیت بوده و مطالعاتی خاص را می طلبد. شاید بتوان گفت که تحقیقات زیادی برای آزمایش اثر تغییر اقلیم بر اکوسیستم های آبی صورت گرفته است، اما بیشترین توجه معطوف به اثر این پدیده بر پارامترهای فیزیکی، ماهیان و پلانکتون های موجود در بستر دریاچه ها بوده است. الگوهای جریان و دمای اکوسیستم های آبی و تأثیر آن بر آبزیان مانند تخم ریزی ماهی ها که بیشترین تأثیر را از تغییر اقلیم متحمل می شوند. البته شاخص های زیست محیطی به منظور بررسی شرایط زیستگاهی آبزیان در محیط های آبی است که به صورت تابعی از متغیرهای تأثیرگذار بر حیات آبزیان (مانند پوشش، عمق، اندازه بستر، سرعت) برآورد می گردد. روش پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی است. امروزه موضوع حفاظت از محیط زیست و جلوگیری از تخریب آن در برابر تغییر اقلیم به عنوان یکی از مهم ترین چالش های فراروی جامعه جهانی مطرح شده و به همین دلیل نیز در سال های گذشته نشست ها و کنفرانس های متعددی برگزار و به دنبال آن ها کنوانسیون های منطقه ای و بین المللی زیادی نیز برای جلوگیری از تخریب محیط زیست در سطح جهان منعقد شده است. علاوه بر مشارکت جهانی در حفظ محیط زیست، کشورها نیز تلاش های زیادی جهت حفظ محیط زیست کشوری و جهانی به عمل آورده اند. در برنامه ریزی و سازمان دهی ملی، جنبه های اقتصادی و صنعتی همواره نقش قالب را بر عهده داشته اند. بخشی از بحران های زیست محیطی امروزه نیز محصول همین طرز برخورد با محیط زیست در برنامه ریزی بوده و همچنین بررسی رابطه بین عملکرد محیط زیست و رشد اقتصادی نشان دهنده توجه یا عدم توجه به مسائل زیست محیطی در برنامه های سیاسی است، بدین صورت که وجود رابطه معکوس بین رشد و عملکرد زیست محیطی به این معناست که رشد اقتصادی به طور اجتناب ناپذیری باعث ظهور آسیب های زیست محیطی خواهد شد و بالعکس وجود ارتباط مستقیم، انگیزه های حمایت از محیط زیست را همراه با افزایش رشد اقتصادی بیشتر کرده و اهمیت آن را در برنامه های سیاسی افزایش می دهد.

کلیدواژه ها: تغییر اقلیم، محیط زیست آبزیان